

Noi orizonturi în psihiatrie și informatică Paris – Orașul Soare

Ștefan Kecskemeti

Noi orizonturi în psihiatrie și informatică

Când am ajuns prin concurs la Policlinica de Copii Oradea, trebuie să recunosc că am fost într-un fel fericit că am scăpat de atmosfera de coșmar care domnea în vechiul loc de muncă devenit după '89 un fel de târg al deșertăciunilor și loc de luptă intestinală pentru putere între diverse minigrupări, înțelege prin "putere" afaceri, posibilități de a folosi titlurile în scopul profitului și satisfacerea unor ambiții puerile. Singurul motiv de intristare a fost provocat de "răzbunarea prostului", deci nemaipomenita tărașenie a eliberării Pușei din locul ei de muncă iubit cu pasiunea unui om activ, dăruit trup și suflet meseriei. Adaptabil, fără ambiții deșarte, am acceptat noul statut, un fel de activitate cu care m-am obișnuit în ultimul an de facultate, apoi la policlinica din Marghita și în final la orele desfășurate o dată pe săptămână în ambulatorul Centrului creat de noi în urmă cu un deceniu. Desigur, a trebuit să renunț la o întreaga gamă de investigații psihiatrice dintre care am regretat cel mai mult combinația dintre proba Rorschach și Szondi cu care lucrasem timp de peste 25 de ani și cu ajutorul căreia mi-am elaborat și o tehnică analitică rapidă de psihoterapie. Nici celelalte forme de psihoterapie individuală și de grup nu am mai avut posibilitatea în lipsă de timp fizic să le mai folosesc, pe deasupra eram preocupat mult mai mult decât până atunci de neuropediatrie, peste jumătate din problematica neuropsihiatrică legată de spital. În schimb, am avut marea satisfacție de a lucra cu foarte mulți bolnavi, să fiu încântat de atașamentul micilor pacienți cu care reușeam în timp rapid să intru în rezonanță. Atmosfera colegială, buna colaborare cu colegii pediatri care preluaseră aici și responsabilitatea pentru problemele specificului lor profesional, lipsa de frecșuri și impertinența onorabilelor colaboratoare de la neuropsihiatrie mi-au creat o stare de mulțumire precum și faptul că locul de muncă era mai aproape și mai central pe malul Crișului, de unde puteam să ajung la librărie, la magazinul Consignația unde, împreună cu Pușa, devenisem un fel de cumpărători permanenți. Zilnic ieșeam să-mi cumpăr un corn sau

covrig. Într-o iarnă admirând pescărușii care își făceau cercurile în apropierea podului, unul din ei, obraznic, mi-a furat covrigul din mână, spre încântarea mea. O bucată de vreme primisem și un salariu de merit, probabil în compensarea sporului pierdut pentru șefia de secție. Apoi acest favor s-a întrerupt. Am avut un aparat EEG similar cu cel din Centrul părăsit, în schimb aveam și o asistentă pricepută și nu trebuia să fiu la discreția onoratelor colege. Am făcut plimbări lungi pe jos în drumul spre locul de muncă până într-o bună zi, când aflasem că o tânără colegă aspiră la postul din policlinica de pe lângă Spitalul de Copii. Am făcut schimbul și astfel am ajuns și aproape de casă. Aici am avut același anturaj plăcut de la bun început, poate și cazuistica mai bogată și am început să îndrăgesc și neuropediatria abandonată la câțiva ani de "școală" la Păclișa. Am luat contact cu noile achiziții ale acestei specialități și am savurat faptul că încă o dată, viața mi-a oferit șansa de a învăța lucruri noi. Este adevărat că, după o anumită vîrstă, învățatul nu mai merge cu cursivitatea din tinerețe. Fiabilitatea creierului dincolo de vârsta de 60 trebuie să constatăm cu tristețe nu mai este ca la 30-40 de ani. Totuși, întâlnirea cu noutățile este un stimul real și sursă de satisfacții. De la început am fost cooptat în activități științifice, de acum nu ca primul autor, ci, din condescendență, coautor și în probleme mai mult pediatrice. Am avut marea satisfacție de a-mi revedea foștii studenți, acum angajați în cadrul unor fundații în activități de protecție socială, de educație și ajutor în cele mai diverse domenii ale asistenței sociale, începând cu asistența copiilor defectivi și până la problemele de ajutorare a femeilor care au fost traumatizate de nevoia de se supune întreruperilor de sarcină.

La majoritatea manifestărilor științifice nu m-am mai angajat. Nu am putut scăpa de lehamitea provocată de îndepărtarea mea din Centrul creat de mine, și de întreruperea unei activități profilactice care evident și-a adus roadele.

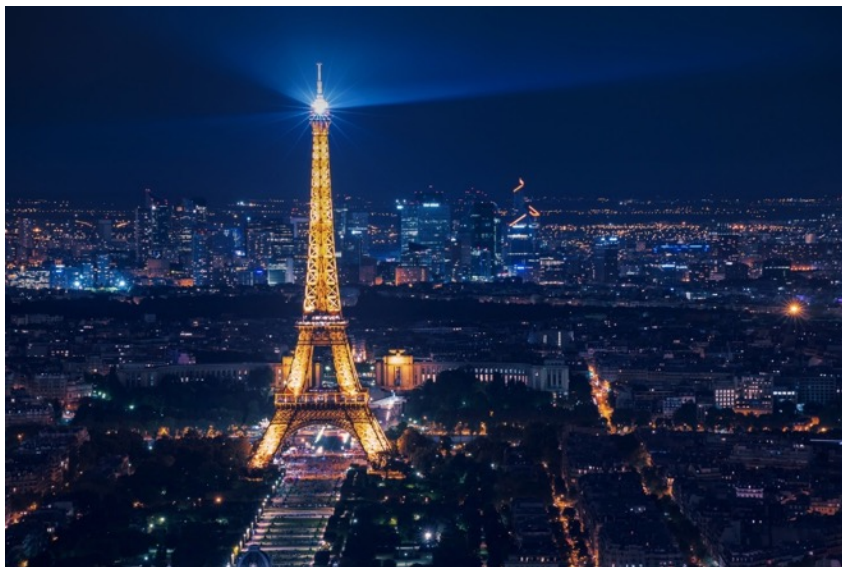
Între timp Societatea Oamenilor de Știință și Litere din Oradea în care am fost membru fondator, și în care și Pușa a acceptat să se înscrie a devenit, din păcate, Academie de Științe, Litere și Arte din cauza unor interese ale conducerii Universității din oraș, care încetul cu încetul a devenit cea mai mare instituție de acest fel din țară. Am profitat de Revista secțiunii de Știință, *Aletheia*, în care, aproape fără excepție, în fiecare număr am publicat câte un studiu privind problemele actuale ale psihiatriei, acum după '89 devenind posibilă măcar prezentarea problemelor fără cenzură, fără teama de a suferi consecințele expunerii deschise a opiniilor tale, desigur fără prea mare ecou. Azi, în mediile noastre se pot publica cele mai mari ineptii, cele mai agresive dobitocii, cu același efect nul cu care sunt onorate demascările potlogărilor care în alte părți ar fi imediat penalizate, fără să se întâmple nimic, cel mult demascații se pot într-un fel sau altul răzbuna tentativa de a-i pune la punct.

Încă de la înființarea cercului de prietenie mi-am exprimat dorința de a ajunge în posesia unui calculator personal. Luând contact cu cibernetica deceniilor 7-8 ai secolului trecut, apariția informaticii ca ramură nouă a științelor mi-a creat o imensă frustrare din cauza temerilor unui individ complet în afară de matematică. Am crezut că voi fi obligat să trec pe lângă unul dintre factorii definitorii ai civilizației ultimelor decenii ai mileniului trecut. Asta era cu atât mai dureros cu cât m-am putut convinge de uriașele schimbări în domeniul neuropediatriei pe care a trebuit să o reînvăț, având o droaie de probleme de acest gen în noua mea practică din ambulatoriu. Am recepționat cu mirare imensele progrese ale geneticii medicale. Mult mai optimist decât geneticienii după descifrarea genomului uman, am convingerea că nu este departe vremea în

care manipularea structurilor responsabile de ereditate va face posibilă eliminarea unor boli grave care condiționează azi încă procentele de letalitate, de deficiențe împovărătoare pentru indivizii suferinzi, familiile lor și întreaga societate.

Iată deci cum progresele unei anumite discipline medicale pot crea frustrări în domenii în care sunt foarte departe de a înțelege esența lucrurilor, în acest caz informatica. Dar spre mijlocul deceniului trecut, tata mi-a trimis un calculator încă primitiv din primele generații, cu ecran alb-negru, programul DOS care mi a permis totuși să mă familiarizez cu anumite domenii practice, devenind un destul de nepriceput utilizator. Cu timpul am abandonat scrisul la mașină profitând de imensele facilități ale editorului de texte care permit modificări pe parcurs, adăogiri, corecturi, etc...După numai doi ani am reușit să-mi cumpăr un calculator mai performant cu ajutorul căruia am intrat în lumea Windows având și ecran color. Cu timpul m-am mai extins, ca la ora actuală să navighez cu oarecare succes și multe-multe greșeli pe un Pentium 2/3 cu care scriu destul de bine, ascult muzică stereo și îmi prelucrez fotografiile, poate cea mai veche pasiune a mea. Acum trei ani mi-am cumpărat și un Camcorder cu ajutorul căruia am reușit să înregistrez numeroase imagini amintire.

Paris – Orașul Soare

Ajuns aici, trebuie să scriu și despre călătoriile noastre în afara Germaniei și Austriei. În 1998 am făcut cu Pușa o călătorie la Paris. În drum spre orașul soare am traversat Germania, apoi Lorena, prima escală fiind la Verdun. Cunoșteam povestirile tragediei de aici de la bătrânul nostru prieten din Cadea care ne descriesese evenimentele pe care le-a trăit aici, pe la Douomont și de care am luat cunoștință în plăcutele seri petrecute în minunata sa grădină de pe strada de sus a Cadiei. Asemenea povestiri de groază din primul război mondial ascultasem în lungile seri petrecute cu cei 3-4 colegi de școală sanitară pe vremuri în fostul spital central de acasă din Timișoara când orice bătrân cu reumatisme, descusut de noi, ne povestea cu amănunte despre bătăliile de pe Po la Piave, bătălii în care zile și nopți în șir stăteau în apele aproape înghețate ale uriașului fluviu

care străbate Italia de Nord din vest în est, fertilizând poate cea mai mare grădină a Europei de Sud. Tot așa aflasem despre pățaniile celor cu o mai mult sau mai puțin evidentă splenomegalie dopândită în Albania bătută de malarie. Scriam la vremea sa despre faptul că cei reveniți de pe fronturile celui de al doilea război mondial nu puteau scăpa de evocarea evenimentelor prin care au trecut. Amintesc aici doar pe nenea Titi, farmacistul nostru din Păclișa care, spre furia Pușei, povestea aventurile sale ca farmacist în spatele frontului, în stil de operetă. Se pare că în numai 20 de ani, oamenii uită cum a secerat moartea în jurul lor și păstrează numai amintirile cu iz de aventură, poate totuși la bătrânețe, când moartea se apropie, ca în cazul prietenului nostru bătrân din Cadea, revin și imaginile terifiante legate de aspectele groaznice ale războiului trăit pe viu, indiferent pe ce front și în care război.

Trecusem aproape de Reims, am distins, cu durere în suflet pentru faptul că nu am putut-o vedea decât de la distanță, faimoasa catedrală cunoscută așa de bine din poze și descrieri. În fine, am ajuns la Paris către seară și am parcurs orașul feeric iluminat până aproape de Défense, părăsind largul bulevard pentru a poposi într-un hotel comod pe strada castelului. Pentru a ajunge aici a trebuit să ieșim din centrul Parisului printr-o așa-zisă poartă, în continuarea celui mai frumos bulevard din lume, Champs Elysées, trecând lângă Arcul de Triumf spre arcul impresionant al Défense-ului. După o odihnă binemeritată, am pornit a doua zi să vizităm aceea minune ultramodernă care constituie o imitație de SUA în inima Franței. În jurul unei modeste statui marțiale aici s-a creat o lume ce imită zgârie-norii, fără ostentația înălțimii ca în Frankfurt am Main din Germania americanizată. Un joc subtil de culori, forme abstracte creează un mini-univers de vis, o sămânță a mileniului de care, după calendarul luminos de pe turnul Eiffel, ne mai despărțeau puțin peste 600 de zile - cu eroarea aritmetică de 365 zile, deoarece mileniul trei nu începea cum peste tot se anunța în 2000, ci în 2001, dar asta ține de fantezmele lumii masificate în incultură. Am trecut pe urmă în Bois de Boulogne, superbul parc unde se amestecă aranjamentele florale risipite printre zone de iarbă ca în parcurile englezești și copaci seculari meniți să ofere umbra lor generoasă vizitatorilor. Am văzut apoi tot aici grădina rococo cu pavilionul de „plaisir”, dedicată ilo tempore Mariei Antoaneta, sfârșită cu demnitate pe eșafodul din Place Concorde.

Un periplu prin muzeele de pe malurile Senei a rămas o amintire de neșters, dar a trebuit să ne mulțumim cu o coborâre fugitivă în piramida bizară și contrastând cu somptuosul palat al Louvre-ului, fiindcă este mai bine să renunți la o plăcere decât să-ți bați joc de tine și comorile expuse aici, dacă nu ai timpul și muza necesară contemplării imensei colecții de artă. Astfel a rămas timp suficient pentru o plimbare în Tuileries spre piața Concordiei și apoi în lungul Champs-Élysées.

Trebuie să recunosc că plimbările prin această metropolă nu sunt deloc odihnitoare, la un moment dat te dor ochii de cele văzute și îți dorești pauze ca cea dintr-un mic restaurant în vecinătatea palatului Garnier, opera cea mai vestită din Franța. Treci prin piața Vendôme cu monumentul care aduce aminte de războaiele napoleoniene lângă vestitul Hotel Ritz, proprietatea tatălui lui Al Faed, decedat cu doar o săptămână în urmă, alături de prințesa Diana, cea regretată de milioane de oameni. Am trecut cu autocarul prin pasajul unde și-au găsit sfârșitul, pasaj deasupra căruia turiștii, trecătorii romantici au depus munți de flori în acele zile. Am văzut centrul Pompidou, Beaubourgul cu exteriorul lui ciudat prin culoare și tubulatura care îi împrumută un aer suprarealist. O plimbare prin modernizatele hale ale Parisului, atât de binecunoscute din literatura

romantică a secolului XIX, s-a terminat sub colonadele pieței unde a locuit Victor Hugo. Nu poți descrie tot ce vezi într-un asemenea oraș, galeriile Louvre-ului cu anticariatele și magazinele de antichități te fac să te doară din nou ochii și să regreti că nu faci parte din categoria milionarilor, deși întotdeauna am fost discipolul spuselor lui Socrate : Câte lucruri sunt, o zei, de care nu am nevoie! Nu același lucru simți plimbându-te la bouchinăriile, tarabele pline de cărți, hărți, gravuri de pe malul Senei în drum spre Sainte Chapelle și Catedrala Notre Dame care pe lângă impozanța goticului superb și bine proporționat te surprinde prin dimensiunile sale mici în comparație cu Sfântul Vit din Hrad sau imensitatea catedralei din Kóln. Dar poate prin aceste proporții este mai uman, mai latin, mai aproape de om.

De aici drumul duce prin romanticul cartier latin spre Salpetriere, unde Charcot a inaugurat studiile despre histerie, fascinând nenorocitele femei sărace spre demonstrația valorii hipnozei în psihogenii și terapie. Biserica Saint-Germain-des-Prés încheie această plimbare ostenitoare care demonstrează că există oboseli extaziante nu numai în existența noastră sexuală. Înainte de a trece la Saint Denis, catedrala care face trecerea de la romanic la gotic, locul de veci al celor mai reprezentative figuri ale bimilenarei istorii a Franței, nu putem trece cu vederea podul Alexandru, Domul Invalizilor, marile magazine Lafayette sub o splendidă cupolă de vitralii Art Nouveau, Samaritaine, și micile buticuri în străduțele care se încrucișează cu marile bulevarde cum ar fi Sebastopol. Te impresionează multitudinea stilurilor, îți dau în cap pur și simplu clădirile în stil clasicist ca Madeleine locul unde elita lumii își oficiază căsătoriile religioase. Nu îți poți imagina practic cum a arătat acest oraș înainte ca primarul baron Hausmann să fi dărâmat vechiul oraș pentru modernizare. Romanticismul ultimelor doua secole culminează poate prin urcarea la Montmartre, care dacă nu ar fi plasat într-un loc atât de pitoresc, în fața piațetei unde mișună pictorii cu vagă speranță de a ajunge vreodată în panteonul artei universale. De aici se deschide o splendidă panoramă asupra orașului. Coborând spre Pigalle unde încă se mai respiră atmosfera cântecelor vrăbiuței care a fost marea Edith Piaf, șansonetista tinereții noastre, întâlnești un carusel rococo și îți închei plimbarea trecând pe lângă Moulin Rouge unde numai puțini turiști din grupul nostru și-au permis să-și comande la hotel bilete. În orice caz destinul a fost darnic cu noi permițând să putem respira pentru câteva clipe din viață, ceva din atmosfera inegalabilă a acestui oraș minunat. Înainte de a ne întoarce la tata, am mai avut ocazia, trecând prin Brie, să petrecem o jumătate de noapte în castelul și parcul iluminat de zeci de mii de lumânări a modelului pentru Versailles, construit de Fouquet, contabilul Regelui Soare, care a plătit cu viața aceasta îndrăzneală, probabil vinovat și de delapidări serioase din finanțele regatului.

Ajunși acasă ne-am continuat traiul în condițiile tranziției din ce în ce mai sălbatice, asistând la spectacolele de circ ale politicianismului care pare a fi făcut de amatori, dar care în realitate de peste un deceniu oferă bandiților posibilitatea de a-și face averi inimaginabile prin fraude de tot felul, indiferent din care parte a paletei multipartidismului ar fi fost. Înainte în grupul nemilos al PDSR-ilor cochetând cu extremiștii de la România Mare, apoi sub egida Algoritmului (algo=durere deci a ritmului durerii) țara ajunse în cădere liberă.